

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินบัญชีของกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาที่มุ่งศึกษาถึงผลกระทบของการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีของแต่ละบริษัท ตลอดจนถึงการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินบัญชีในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. วิธีการศึกษาของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีที่ยัดเก็บไว้ในห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์ และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่ พ.ศ. 2548-2552 รวมระยะเวลา 5 ปี รายงานประจำปี ประกอบด้วยงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินและข้อมูลอื่น ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณชน โดยข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรม 8 กลุ่ม 25 หมวดธุรกิจ โดยเลือกตัวอย่างจำนวน 140 บริษัท จากหมวดธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรม ดังนี้

1) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

1. หมวดธุรกิจการเกษตร
2. หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

2) กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

1. หมวดธุรกิจแฟชั่น
2. หมวดธุรกิจของใช้ครัวเรือนและสำนักงาน
3. หมวดธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์

3) กลุ่มสินค้าธุรกิจการเงิน

1. หมวดธุรกิจธนาคาร
2. หมวดธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์
3. หมวดธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต

4) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

1. หมวดธุรกิจยานยนต์
2. หมวดธุรกิจวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
3. หมวดธุรกิจกระดาษและวัสดุการพิมพ์
4. หมวดธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
5. หมวดธุรกิจบรรจุภัณฑ์

5) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

1. หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง
2. หมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

6) กลุ่มทรัพยากร

1. หมวดธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค
2. หมวดธุรกิจเหมืองแร่

7) กลุ่มบริการ

1. หมวดธุรกิจพาณิชย์
2. หมวดธุรกิจการแพทย์
3. หมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์
4. หมวดธุรกิจบริการเฉพาะ
5. หมวดธุรกิจการท่องเที่ยวและสันทนาการ
6. หมวดธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์

8) กลุ่มเทคโนโลยี

1. หมวดธุรกิจชิ้นส่วนและอิเล็กทรอนิกส์
2. หมวดธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบบันทึกข้อมูลในการเก็บข้อมูล โดยทำการศึกษาวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลจากทฤษฎีและมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

- 1) การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้ หัวข้อ “สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ”
- 2) นโยบายการบัญชีที่บริษัทเลือกปฏิบัติ 4 เรื่อง ได้แก่
 1. การรับรู้รายได้
 2. สินค้าคงเหลือ
 3. ค่าเสื่อมราคา
 4. ต้นทุนการกู้ยืม
- 3) การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- 4) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี 4 เรื่อง ได้แก่
 1. การรับรู้รายได้
 2. สินค้าคงเหลือ
 3. ค่าเสื่อมราคา
 4. ต้นทุนการกู้ยืม
- 5) การจัดทำและเผยแพร่รายงานการกำกับดูแลกิจการ 15 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และได้นำวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเข้ามามีใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเป็นการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็น

1. วิเคราะห์ข้อมูลนโยบายการบัญชีที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ “สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ” โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแยกเป็นรายปีแล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่องการนำเสนองบการเงิน เพื่อดูแนวโน้มในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี 4 เรื่อง ได้แก่
 - 1) การรับรู้รายได้
 - 2) ค่าเสื่อมราคา
 - 3) ต้นทุนการกู้ยืม
 - 4) สินค้าคงเหลือ

2. การศึกษานโยบายการบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โดยแยกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม 8 กลุ่ม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละรวมถึงวิเคราะห์ผลกระทบจากการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติต่างๆ โดยวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายการบัญชี 4 เรื่อง คือ

- 1) การรับรู้รายได้
- 2) ค่าเสื่อมราคา
- 3) ต้นทุนการกู้ยืม
- 4) สิ้นค้าคงเหลือ

3. เปรียบเทียบนโยบายการบัญชีที่เลือกปฏิบัติในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2551 ของแต่ละบริษัท เพื่อหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โดยการแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วจัดประเภทการเปลี่ยนแปลงเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) การเปลี่ยนแปลงตามข้อบังคับ เป็นการนำมาตรฐานการบัญชีที่ประกาศใหม่มาถือปฏิบัติ
- 2) การเปลี่ยนแปลงโดยสมัครใจ เป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. เปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีของบริษัทกับมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องว่ามีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ และลักษณะของการเปิดเผยนโยบายการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การรับรู้รายได้ เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 เรื่อง การรับรู้รายได้ สำหรับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้
- 2) ค่าเสื่อมราคา เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- 3) ต้นทุนการกู้ยืม เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
- 4) สิ้นค้าคงเหลือ เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง สิ้นค้าคงเหลือ

5. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์ของบริษัทต่างๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย